

Torghandel på Stora Torget

Torghandel på Stora Torget troligen i slutet av 1930-talet. Under 1800-talets första hälft var handeln i den lilla trästaden Borås relativt begränsad. De 3000 invånarna hade förutom den vanliga torghandeln med spannmål och andra jordbruksprodukter även tillgång till fyra större marknader varje år. Handeln skedde alltså på stadens olika torg och den lokala handeln från butikslokaler eller öppen bod som det kallades, var osedvanligt liten för en stad av denna storlek. Från 1860-talet med förbättrade kommunikationer, framför allt genom att järnvägen till Herrljunga som öppnades år 1863 och genom ett allt större antal inflyttande fabriksarbetare i staden, ökade dock bodhandeln relativt snabbt.

Det nya industrisamhällets växande städer efterfrågade varor på ett sätt som det mer självhushållande jordbrukssamhället in hade upplevt. För att försörja den lönearbetande befolkningen i Borås krävdes en stadigvarande detaljhandel som kunde hantera allt intensivare varuflöden och framför allt ett ökande utbud av produkter. I Borås liksom i många andra städer i Sverige kom det från 1890-talets början att skapas mängder av små handelsföretag som såg möjligheter på den snabbt växande detaljhandelsmarknaden. Den nya detaljhandeln hade dock i många fall svårt med ekonomin i ett inledande skede. Problemen löstes ofta genom att de stora grossistföretag som hade vuxit fram i de svenska storstäderna stod som finansiärer för nya butiker som öppnades. Grossisterna hade sedan en stark påverkan på vad som såldes i boden.

Foto Glenn Murberg 20171013

Ungefär samma vinkel som den gamla bilden och detta fotograferade jag den 13 oktober 2017. Så vilken vi väljer man? Jo det klart den gamla vyn med handel på torget.

En stor del av dagligvaruhandeln i Borås sköttes genom en omfattande torghandel där bönder och trädgårdsmästare sålde sina egna varor. Denna handel pågick länge parallellt med den nyöppnade bodar som med sitt alltmer specialiserade utbud blev en svår konkurrent till många torghandlare. Den nya konkurrenssituationen gällde även de många handelsgårdarna i Borås som tidigare hade haft ett fast grepp om de kunder som kom in till staden för att handla på de stora marknadsdagarna, men som nu fick se nya handelsbodas öppna i lokaler runt om den gamla trästaden. År 1893 fanns 25 speceriaffärer och 12 bagerier och brödbutiker registrerade i Borås. Samtidigt växte mängder av andra butiker upp och samma år fanns även 35 skomakare och skoaffärer, 19 skräddare och skrädderiaffärer. Därutöver fanns som exempel bokhandlare, cigarr- och tobakshandlare, charkuterihandlare, slaktare, sadelmakare och möbelhandlare. I Borås fanns också välsorterade vi- och spritbutiker samt affärer som sålde bränsle som ved, kol och koks, vilken användes för uppvärmning av bostäder och till vedspisar för matlagning.

Jag vill samtidigt passa på att önska alla mina läsare en Glad Påsk.